

KONTROLL OG TILSYN I ET SAMFUNNSSIKKEHETS- PERSPEKTIV

Elisabeth Vik Aspaker

Tidligere Statsforvalter i Troms og
Finnmark

Nasjonal sikkerhetsstrategi

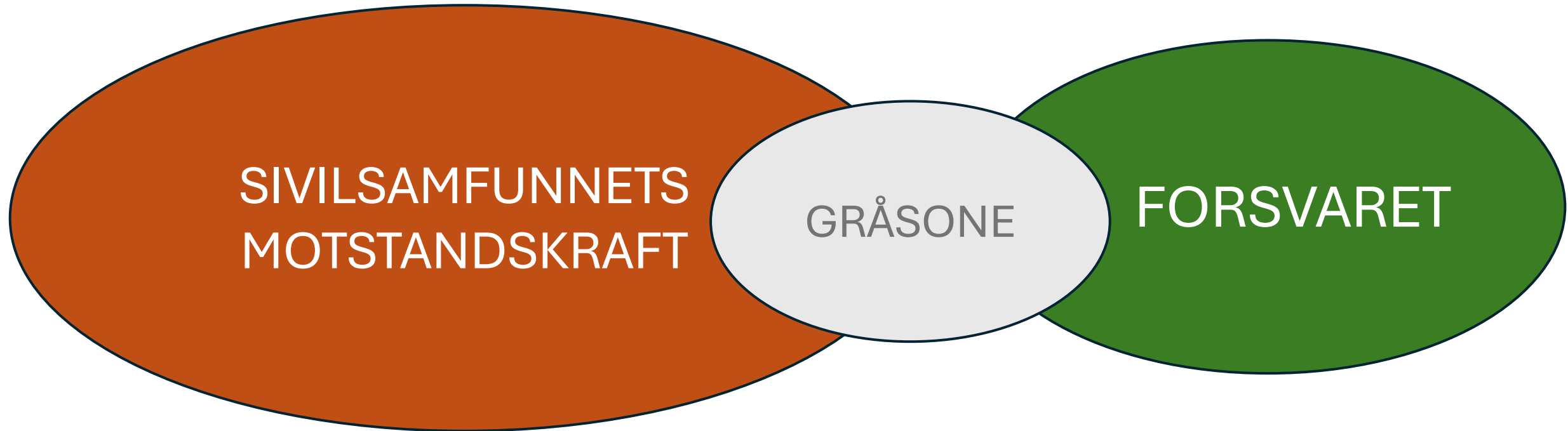
**Nasjonal sikkerhetsstrategi
Totalberedskapsmeldingen**

**Grunnleggende beredskap
bygges nedenfra**

→ Økt motstandskraft

UTFORDRINGER I HELE KRISESPEKTERET

FRED – KRISE – SAMMENSATTE TRUSLER – KRIG

2025: Nasjonal sikkerhetsstrategi

- Et fritt og selvstendig Norge.
- **Et sterkt demokrati.**
- **Et trygt og tillitsfullt samfunn.**
- En åpen og omstillingsdyktig økonomi.
- Et alliert fellesskap og samhold i Europa.
- En verden som søker løsninger basert på folkeretten.

Beskytte nasjonal sikkerhet

Implementering av tiltak for å sikre landets suverenitet og beskytte mot interne og eksterne trusler.

Fremme stabilitet

Utvikling av politikk og tiltak for å opprettholde sosial og økonomisk stabilitet i landet.

Samarbeid med allierte

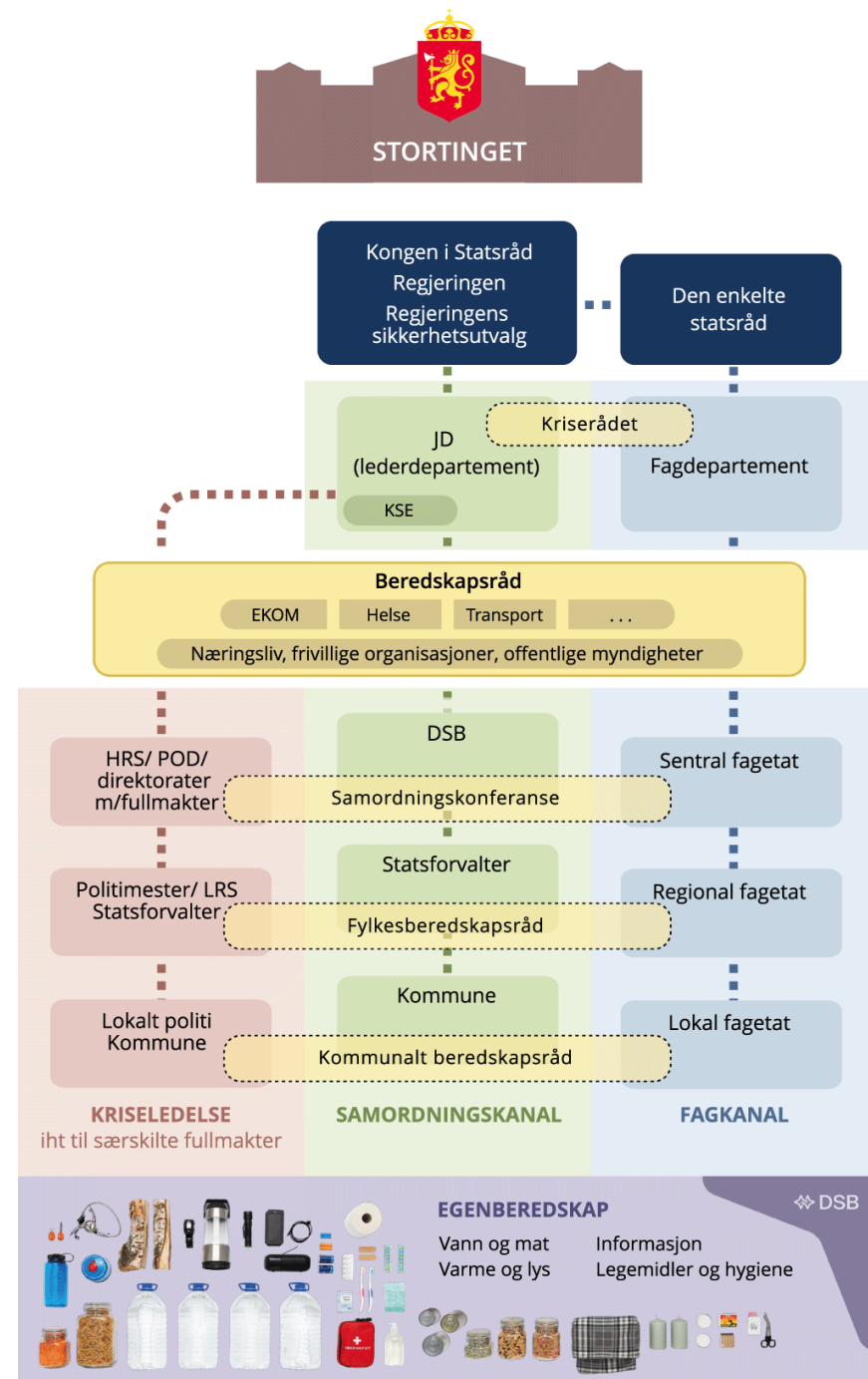
Etablering av sterke internasjonale samarbeid og partnerskap for å styrke nasjonal sikkerhet.

Det er alvor nå! Hele samfunnet må bidra

Stortinget har konkludert: Flere må bruke mer tid og ressurser på sikkerhet!

- Innbærer økte forventninger til offentlige myndigheter på alle nivåer på tvers av sektorer.
- Kommuner og fylkeskommuner er underlagt sikkerhetsloven har ansvar for en rekke samfunnskritiske funksjoner og tjenester.
- Kommunene er videre pålagt et særlig ansvar gjennom Sivilbeskyttelsesloven.

Figur 3.1 Illustrasjon av organiseringen av Beredskapsarbeidet (Totalberedskapsmeldingen)

Sivilbeskyttelsesloven og kommunalt ansvar

§14 Helhetlig ROS

- Kommunene skal kartlegge hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen, vurdere sannsynligheten for at disse hendelsene inntreffer og hvordan de i så fall kan påvirke kommunen.

§3 Krav om helhetlig og systematisk samfunnssikkerhetsarbeid

- De langsiktige målene bør være forankret og godt kjent i kommunen.

Figur 6.1 Et mulig fremtidig sivilt beskyttelseskonsept (Totalberedskapsmeldingen)

Arbeidet i kontrollutvalg

Overvåke og kontrollere

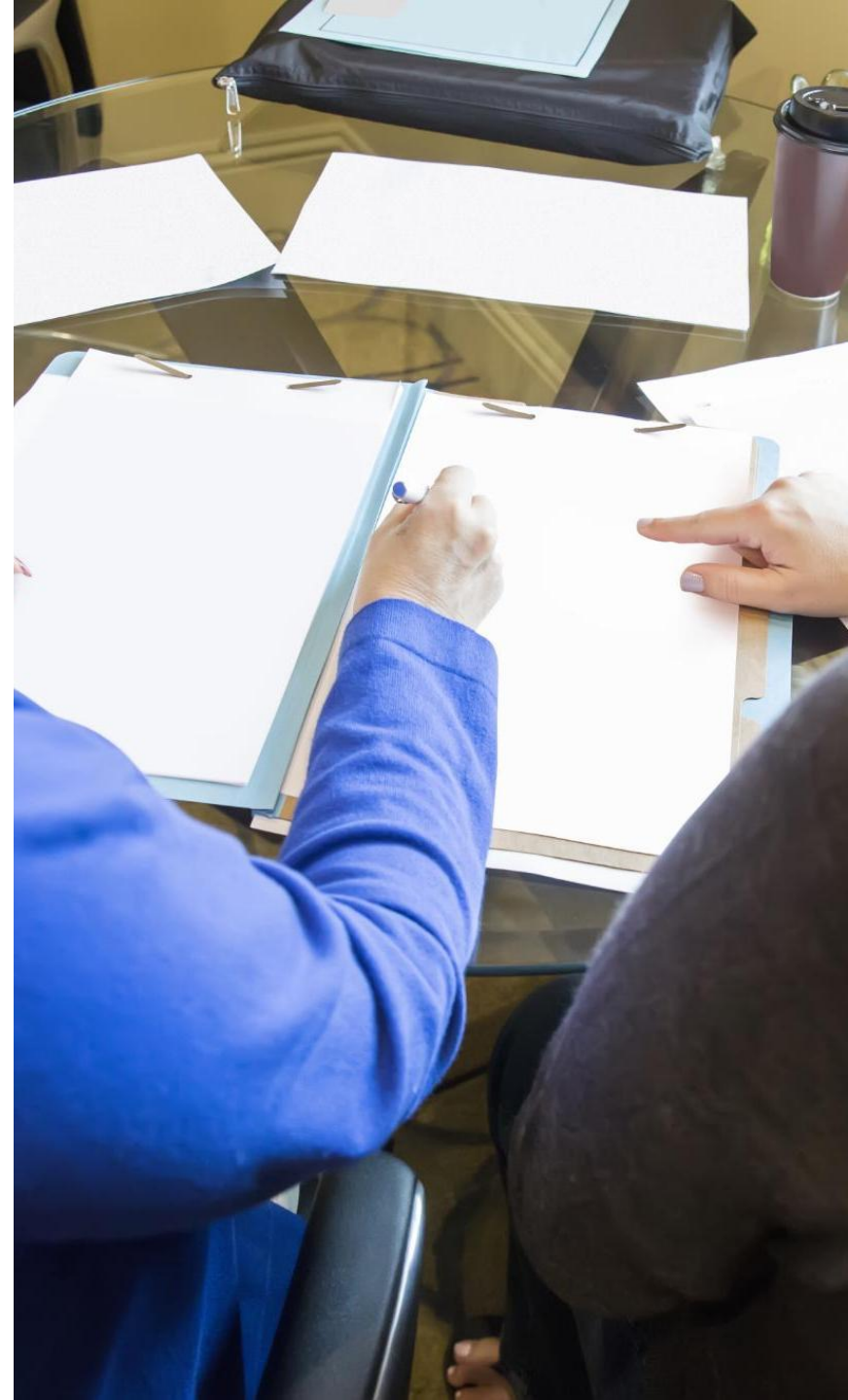
Kontrollutvalg overvåker og kontrollerer virksomhetens virksomhet for å sikre riktig bruk av offentlige midler og overholdelse av lover.

Revisjoner og rapporter

Utvalget anbefaler revisjoner og vurderer rapporter for å identifisere områder som trenger forbedring.

Anbefalinger for forbedringer

Kontrollutvalget gir anbefalinger for forbedringer basert på deres revisjoner og vurderinger for å opprettholde tilliten til offentlige institusjoner.

Tilsyn og kontroll i forvaltningen

- hvem og hvorfor

- Riksrevisjonen
- Direktoratet
- Andre statlige tilsynsorganer
- Statsforvalteren
- Kontrollutvalgene

Statsforvalteren samordner planlagte statlige tilsynsaktiviteter og vurderer samlet omfang av tilsyn med den enkelte kommune eller fylkeskommune.

Statsforvalteren skal drøfte med kommunene og fylkeskommunene prioritering og gjennomføring av planlagte tilsyn.

Bakgrunn for undersøkelser

Lovpålagte oppgaver §§

Hendelsesbaserte

Risikovurderinger

Felles nasjonale tilsyn

Kommunelovens kapittel 23: Om kontrollutvalgets virksomhet

§ 23-2. Kontrollutvalgets ansvar og myndighet
c) det utføres **forvaltningsrevisjon** av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i

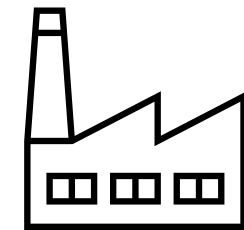
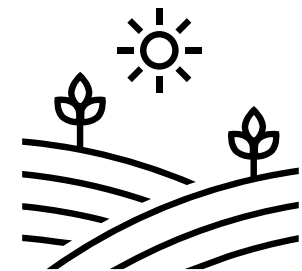
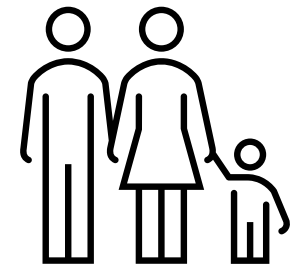
§ 23-3. Forvaltningsrevisjon
Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

*Spørsmål:
Har dere en vedtatt plan for
forvaltningsrevisjon for valgperioden slik § 23-3
også pålegger dere?*

Hensikten med kontroll og tilsyn

- Rettssikkerhet og kvalitetssikring
- Bidra til likebehandling av innbyggere og av næringsliv
- Få bedre innsikt og kunnskap om risiko og svikt
- Identifisere forbedringspunkter og utviklingsbehov

Tillit i det norske samfunnet

Høy tillit til institusjoner

Norge har høy tillit til sine institusjoner som regjering og rettsvesen, noe som styrker samfunnets stabilitet.

Sterk mellommenneskelig tillit

Det er stor grad av tillit mellom enkeltpersoner i Norge, noe som fremmer sosial harmoni og samarbeid.

Velfungerende velferdssystem

Norges velferdssystem bidrar til høy tillit gjennom å sikre borgernes velferd og redusere økonomiske ulikheter.

Lav korrupsjon

Lav korrupsjon i Norge bidrar til høy tillit til myndigheter og institusjoner, noe som styrker samfunnets integritet.

Hybride/ sammensatte trusler

Desinformasjon

Spredning av falsk informasjon for å skape forvirring og mistillit i befolkningen.

Cyberangrep

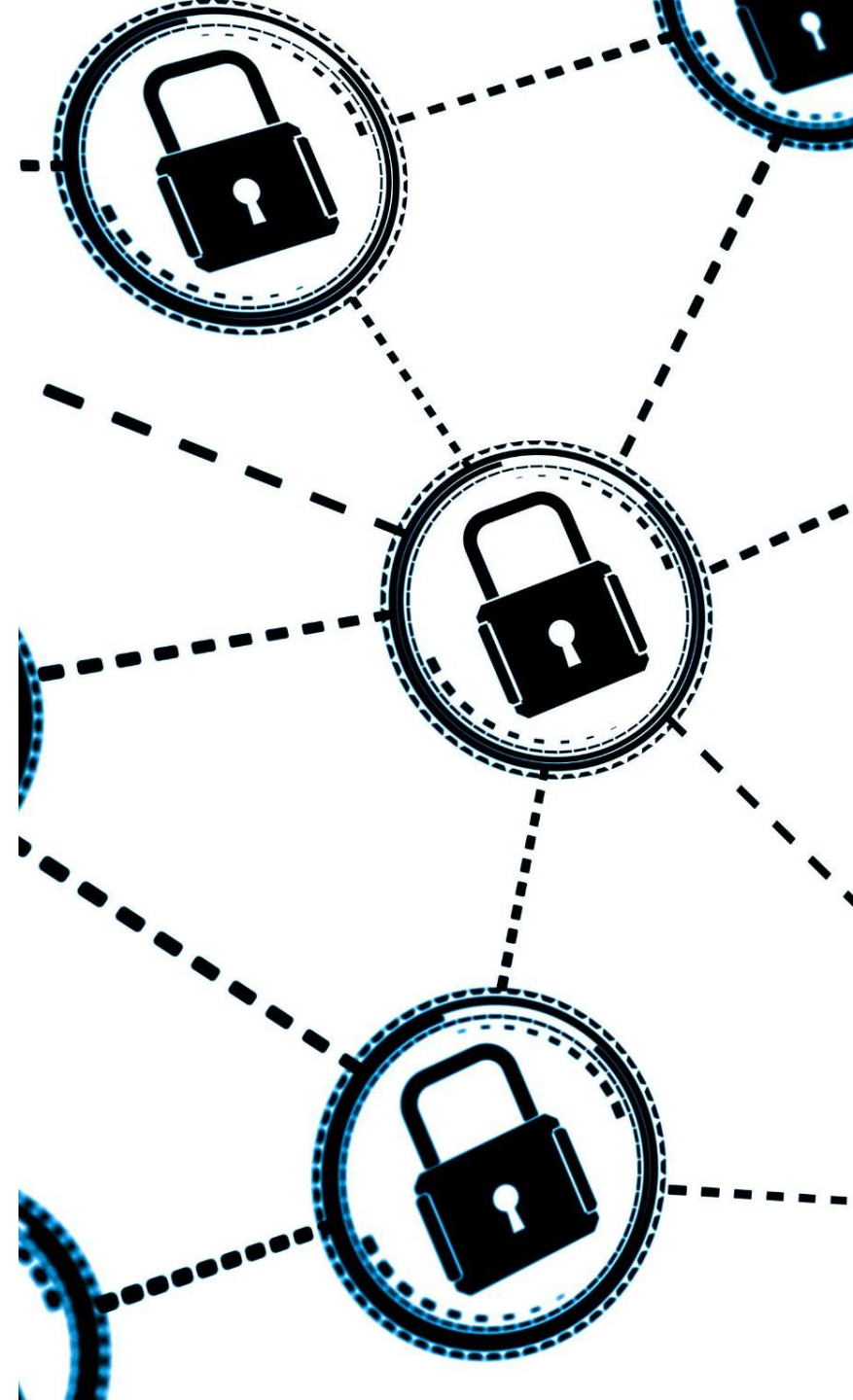
Angrep på digitale systemer for å forstyrre tjenester og stjele informasjon.

Økonomisk press

Bruk av økonomiske midler for å påvirke og destabilisere en stat.

Effektiv respons

Samarbeid på tvers av sektorer og landegrenser for å motvirke hybride trusler.

TILLIT ↔ ÅPENHET

Tillit til at
myndighetene
ivaretar sitt ansvar
i fred – krise og krig

Tillit til at
lover og regler
følges og at makt
ikke misbrukes

Tillit til at
rettssikkerheten
ivaretas

Tillit til
tjenestekvalitet og
at individuelle
rettigheter ivaretas

Tillit til
likebehandling i
forvaltningen

Kontrollutvalget enda viktigere

Tilsyn med offentlig forvaltning

Kontrollutvalget overvåker offentlig forvaltning for å sikre at lover og regler blir fulgt og at ressursene brukes korrekt.

Effektiv ressursbruk

Kontrollutvalget sørger for at offentlige ressurser blir brukt på en effektiv og korrekt måte, noe som er fundamentalt for tilliten i samfunnet.

Opprettholde tillit i samfunnet

Ved å sikre at lover og regler følges, bidrar Kontrollutvalget til å opprettholde innbyggernes tillit, som er grunnlaget for et velfungerende demokrati.

Lykke til videre
med viktig
samfunnsoppdrag!

Takk for
oppmerksomheten😊

